

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
Волинський національний університет імені Лесі Українки
Факультет іноземної філології
Кафедра німецької філології

СИЛАБУС

нормативного освітнього компонента

ПЕДАГОГІЧНА ПРАКТИКА

підготовки	здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня
галузі знань	01 Освіта / Педагогіка
спеціальності	014 Середня освіта
предметної спеціальності	014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)
спеціалізації	014.022 Німецька мова та зарубіжна література
освітньо-професійної програми	Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література

Силабус нормативного освітнього компонента **«Педагогічна практика»** підготовки здобувачів освіти першого (бакалаврського) рівня галузі знань *01 Освіта / Педагогіка*, спеціальності *014 Середня освіта*, предметної спеціальності *014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література)*, спеціалізації *014.022 Німецька мова та зарубіжна література*, за освітньо-професійною програмою **СЕРЕДНЯ ОСВІТА. НІМЕЦЬКА ТА АНГЛІЙСЬКА МОВИ. ЗАРУБІЖНА ЛІТЕРАТУРА**

Розробник:

Басюк Л. М., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри німецької філології

Павлюк А.Б., кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри практики англійської мови

Балабуха Н.В., старший викладач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури

ПОГОДЖЕНО

Гарант освітньо-професійної програми:

доц. Бєлих О.М.

Силабус освітнього компонента затверджено на засіданні кафедри німецької філології

протокол № 2 від 13.09.2024 р.

Завідувач кафедри німецької філології:

доц. Пасик Л.А.

I. ОПИС ПЕДАГОГІЧНОЇ ПРАКТИКИ

Таблиця 1.

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, освітній рівень	Характеристика виду практики
Денна форма навчання	01 Освіта / Педагогіка, 014 Середня освіта	Педагогічна
Кількість годин / кредитів 180 / 6	014.02 Середня освіта (Мова та зарубіжна література) 014.022 Німецька мова та зарубіжна література	Рік навчання 4
Мова навчання: українська, німецька, англійська	Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література.	Семестр 8
	Бакалавр	Консультації 10 год.
		Самостійна робота 170 год.
		Форма контролю: залік

II. ІНФОРМАЦІЯ ПРО ВИКЛАДАЧА

Прізвище, ім'я та по батькові	Басюк Леся Михайлівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри німецької філології
Контактна інформація	м.т. (097)7147002 Lessjabassjuk@ukr.net Basiuk.Lesia@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.
Прізвище, ім'я та по батькові	Павлюк Алла Борисівна
Науковий ступінь	кандидат філологічних наук
Вчене звання	доцент
Посада	доцент кафедри практики англійської мови
Контактна інформація	+38-050-674-8521 allapavliuk@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.
Прізвище, ім'я та по батькові	Балабуха Наталія Вікторівна
Науковий ступінь	-
Вчене звання	-

Посада	старший викладач кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури
Контактна інформація	+38-050-573-4004, (0332) 24-11-88
	balabukha.nru@gmail.com Balabuha.Natalija@vnu.edu.ua
Дні занять	http://94.130.69.82/cgi-bin/timetable.cgi
	Усі запитання можна надсилати на електронні скриньки, зазначені в силабусі.

III. ОПИС ПРАКТИКИ

1. Анотація практики

Педагогічна практика з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури у старших класах ЗЗСО є важливою складовою циклу професійної підготовки майбутнього вчителя німецької та англійської мов та зарубіжної літератури. Під час педагогічної практики у закладах загальної середньої освіти здобувачі освіти мають усі потрібні умови для застосування теоретичних знань, вдосконалення практичних навичок та вмінь, оволодіння сучасними методами, прийомами та формами організації праці в галузі їх майбутньої спеціальності. Можливість на практиці апробувати різноманітні підходи до налагодження професійної діяльності, зокрема діяльнісний, комунікативний, компетентнісний, аксіологічний, особистісно-орієнтований, диференційований та інші також надається здобувачам освіти під час проходження педагогічної практики.

Здобувачі освіти 4 курсу спеціальності *014 Середня освіта* спеціалізації *014.022 Німецька мова та зарубіжна література* проходять педагогічну практику з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури з відривом від освітнього процесу у 8-му семестрі. Практика відбувається у закладах загальної середньої освіти (на базах практики), визначених відповідно до Договору «Про співпрацю у сфері практичної підготовки студентів», укладеного між Волинським національним університетом імені Лесі Українки та управлінням освіти Луцької міської ради. В окремих випадках здобувачі освіти можуть проходити виробничу педагогічну практику за місцем їх проживання. Протягом цього періоду здобувач-практикант вивчає досвід учителів німецької мови, англійської мови та зарубіжної літератури, ознайомлюється з організацією освітнього процесу в закладі загальної середньої освіти, проводить уроки з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури у старшій школі, вивчає особливості роботи та обов'язки класного керівника, досліджує виховний процес у класі.

Пререквізити. Для виконання програми практики здобувачеві освіти необхідні знання, уміння та навички, здобуті протягом 1-7 семестрів у процесі вивчення таких освітніх компонентів: «Психологія», «Педагогіка», «Вступ до спеціальності», «Інформаційно-комунікаційні технології в освіті», «Друга іноземна мова», «Теоретичний курс німецької мови», «Теоретичний курс англійської мови», «Курсова робота з фаху», «Зарубіжна література», «Методика навчання німецької мови», «Методика навчання англійської мови», «Методика навчання зарубіжної літератури», «Педагогічна практика» (ОК 25 і 26).

Постреквізити. Знання, уміння та навички, сформовані під час проходження педагогічної практики, знадобляться здобувачам освіти для успішного складання ОК «Атестаційний екзамен» та в професійній діяльності.

2. Мета і завдання практики

Метою виробничої практики є закріплення та поглиблення теоретичних знань та компетенцій, отриманих здобувачами освіти у процесі вивчення теоретичних освітніх компонентів циклу загальної та професійної підготовки, практичних навичок за освітньою-професійною програмою *Середня освіта. Німецька та англійська мови. Зарубіжна література*. **Результатом** педагогічної практики є узагальнення та вдосконалення набутих компетенцій, практичних умінь і навичок, оволодіння професійним досвідом і формування готовності випускників до успішного складання атестаційного іспиту та професійної діяльності.

На виробничу практику здобувачі освіти денної форми навчання направляються наказом ректора Університету, а здобувачі освіти заочної форми навчання – розпорядженням декана факультету відповідно до графіка освітнього процесу та погоджених договорів. Здобувачі освіти денної форми навчання (не більше 20%) та заочної форми навчання у разі їх працевлаштування за фахом та при наявності відповідних підтверджуючих документів можуть, за погодженням керівника практики від кафедри, Університету, пропонувати базу практики за основним місцем роботи.

Завдання навчальної практики.

За результатами практики, здобувачі освіти мають бути компетентними у таких питаннях:

- складання планів-конспектів уроків з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури у базовій школі;
- аналіз та самоаналіз проведених та відвіданих уроків німецької та англійської мов і зарубіжної літератури;
- проведення уроків з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури у старших класах ЗЗСО;
- проведення годин спілкування з учнями;
- проведення виховного заходу у ЗЗСО, складання сценарію до нього;
- аналіз навчальних програм та складання календарно-тематичних планів;
- використання сучасних методів, прийомів і форм роботи з учнівським колективом у процесі планування та проведення уроків з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури;
- застосування компетентнісного, діяльнісного, комунікативного та особистісно-зорієнтованого та інших підходів до планування і провадження професійної діяльності.

Проходження педагогічної практики з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури передбачає як формування основних загальних та професійних компетентностей, так і **наскрізних умінь**, що є їхніми складовими. Розвиток критичного мислення передбачає здатність визначати характерні ознаки різноманітних явищ, інтерпретувати та оцінювати явища і ризики, аргументувати свою позицію. Вміння усно та письмово висловлювати власні думки, логічно обґрунтовувати свою позицію, діяти креативно та ефективно, продукувати оригінальні ідеї, проявляти ініціативність, активно шукати способи вирішення проблем, проявляти лідерські якості, адекватно керувати емоціями, розв'язувати проблемні та конфліктні ситуації, співпрацювати з іншими на основі поваги, толерантності та групової взаємодії – розвиток цих соціальних умінь є обов'язковим елементом освітнього компонента «Педагогічна практика».

У процесі проходження педагогічної практики використовуються такі **методи**:

- пояснювально-ілюстративний та репродуктивний (розповідь, пояснення, консультація, демонстрація);
- порівняльний (компаративний); літературознавчий аналіз;
- проблемно-пошуковий (дослідницький метод) (спостереження, узагальнення, синтез,

аналіз, порівняння, робота з науково-методичною й довідковою літературою, документацією освітнього процесу);

- комунікативно-творчий з елементами інтерактивного навчання (вирішення педагогічних творчих завдань; спільне розв'язання проблем, робота з учнівським колективом, ситуаційний аналіз, рольові ігри, мозковий штурм, дискусія, оцінка і т.д.).

3. Результати навчання (компетентності)

За результатами практики у здобувачів освіти буде сформовано такі **компетентності**.

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати складні спеціалізовані задачі у галузі середньої освіти, що передбачає застосування теоретичних знань і практичних умінь з філології та наук про освіту, педагогіки, психології, теорії та методики навчання і характеризується комплексністю та невизначеністю умов організації освітнього процесу в закладах загальної середньої освіти.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу, до застосування знань у практичних ситуаціях.

ЗК 2. Знання й розуміння предметної області та професійної діяльності.

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово, до комунікації іноземною мовою за предметною спеціальністю.

ЗК 4. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, здійснювати пошук, аналіз та обробку інформації з різних джерел, ефективно використовувати цифрові ресурси та технології в освітньому процесі.

ЗК 5. Здатність діяти автономно, приймати обґрунтовані рішення у професійній діяльності і відповідати за їх виконання, діяти відповідально і свідомо на основі чинного законодавства та етичних міркувань (мотивів).

ЗК 6. Здатність до міжособистісної взаємодії та роботи у команді у сфері професійної діяльності, спілкування з представниками інших професійних груп різного рівня.

ЗК 7. Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства; усвідомлення цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідності його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК 8. Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця у загальній системі знань про природу і суспільство та значення у розвитку суспільства, техніки і технологій.

ЗК 9. Здатність усвідомлювати особисті відчуття, почуття, емоції, потреби та емоційні стани інших учасників освітнього процесу; визначати і враховувати в освітньому процесі вікові та індивідуальні особливості здобувачів освіти, їхній психоемоційний стан; використовувати стратегії роботи, які сприяють розвитку позитивної самооцінки та я-ідентичності здобувачів; зберігати особисте фізичне та психічне здоров'я, вести здоровий спосіб життя, керувати власними емоційними станами; конструктивно та безпечно взаємодіяти з учасниками освітнього процесу, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку.

ЗК 10. Здатність поважати різноманітність і мультикультурність суспільства, усвідомлювати необхідність рівних можливостей для всіх учасників освітнього процесу.

Фахові компетентності (ФК):

ФК 1. Здатність переносити системи наукових знань у професійну діяльність та в площину навчального предмету.

ФК 2. Здатність забезпечувати навчання здобувачів освіти державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички в області предметної спеціальності.

ФК 3. Здатність планувати освітній процес та прогнозувати його результати; організовувати процес навчання, виховання та розвитку здобувачів освіти, організовувати різні види й форми їхньої

навчальної та пізнавальної діяльності та осередки їхнього навчання, виховання і розвитку.

ФК 4. Здатність формувати і розвивати у здобувачів освіти ключові компетентності і наскрізні вміння, визначені державними стандартами освіти, засобами англійської, другої іноземної мов та зарубіжної літератури та інтегрованого навчання; формувати в них ціннісні ставлення, розвивати критичне мислення.

ФК 5. Здатність здійснювати аналіз та оцінювання результатів навчання здобувачів освіти, формувати у них спроможність до самооцінювання і взаємооцінювання результатів навчання.

ФК 6. Здатність формувати мотивацію здобувачів освіти та організувати їхню пізнавальну діяльність, створювати умови для згуртування колективу здобувачів; знаходити ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку (самовизначення, зацікавлення, усвідомленого ставлення до навчання); спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ФК 7. Здатність підтримувати особисте фізичне та психоемоційне здоров'я під час професійної діяльності, організувати безпечне освітнє середовище, використовувати здоров'язберезувальні технології під час освітнього процесу, надавати домедичну допомогу учасникам освітнього процесу, здійснювати профілактично-просвітницьку роботу з ними щодо безпеки життєдіяльності, санітарії та гігієни, формувати в здобувачів освіти культуру здорового й безпечного способу життя.

ФК 8. Здатність до суб'єкт-суб'єктної (рівноправної та особистісно- зорієнтованої) взаємодії зі здобувачами в освітньому процесі, залучення батьків до освітнього процесу на засадах партнерства.

ФК 9. Здатність аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати власний професійний розвиток, отримувати підтримку від колег та підтримувати їх у професійному розвитку.

ФК 10. Здатність застосовувати досягнення сучасної методичної і філологічної наук, освітніх концепцій у процесі навчання іноземної мови і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти.

ФК 11. Здатність проєктувати педагогічну діяльність, володіти предметно-методичною компетентністю для планування і проведення занять з іноземних мов та зарубіжної літератури.

ФК 12. Здатність використовувати ефективні шляхи формування мовної, мовленнєвої та соціокультурної компетентностей здобувачів освіти у процесі навчання іноземних мов.

ФК 13. Здатність застосовувати практичні навички моделювання змісту освіти, добирати і використовувати сучасні й ефективні методики і технології навчання, виховання й розвитку здобувачів освіти для проведення навчальних занять та позакласних заходів з іноземних мов та зарубіжної літератури у закладах загальної середньої освіти, в тому числі за умов дистанційного та змішаного навчання.

ФК 14. Здатність визначати комунікативну, пізнавальну, номінативну, емоційно-експресивну та інші функції мови, характеризувати мовні та мовленнєві одиниці у порівнянні з одиницями рідної мови.

ФК 15. Здатність виявляти закономірності літературного процесу, визначати специфіку і значення художніх концепцій і літературних творів у контексті суспільно-літературної ситуації, літературної критики і культурної епохи; давати оцінку художнього твору; визначати роль системи образів, сюжету, композиції та засобів виразності в їх поєднанні; характеризувати творчу індивідуальність автора.

ФК 16. Здатність дотримуватися сучасних норм іноземної мови в усній та писемній професійній та міжособистісній комунікації з урахуванням комунікативної ситуації та комунікативного завдання відповідно до етичних і моральних норм поведінки, прийнятих в іншомовному середовищі.

ФК 17. Здатність створювати умови, які забезпечують функціонування інклюзивного освітнього середовища та педагогічну підтримку осіб з особливими освітніми потребами й усіх здобувачів освіти з урахуванням їхніх вікових та інших індивідуальних особливостей.

Програмні результати навчання:

ПРН 1. Відтворювати основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості здобувачів освіти.

ПРН 2. Демонструвати вміння навчати здобувачів освіти державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН 3. Називати й аналізувати методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання здобувачів освіти на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікувати форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 4. Здійснювати добір і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей здобувачів освіти; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН 5. Вибирати відповідні форми та методи виховання здобувачів освіти на уроках і в позакласній роботі; аналізувати динаміку особистісного розвитку здобувачів освіти, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН 6. Називати і пояснювати принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я здобувачів освіти (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

ПРН 7. Демонструвати знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 8. Генерувати обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН 9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 1. Відтворювати основні концепції та принципи педагогіки і психології; враховувати в освітньому процесі закономірності розвитку, вікові та інші індивідуальні особливості здобувачів освіти.

ПРН 2. Демонструвати вміння навчати здобувачів освіти державною мовою; формувати та розвивати їх мовно-комунікативні уміння і навички засобами навчального предмету та інтегрованого навчання.

ПРН 3. Називати й аналізувати методи цілепокладання, планування та проєктування процесів навчання і виховання здобувачів освіти на основі компетентнісного підходу з урахуванням їх освітніх потреб; класифікувати форми, методи і засоби навчання предмету в закладах загальної середньої освіти.

ПРН 4. Здійснювати добір і застосовувати сучасні освітні технології та методики для формування предметних компетентностей здобувачів освіти; критично оцінювати результати їх навчання та ефективність уроку.

ПРН 5. Вибирати відповідні форми та методи виховання здобувачів освіти на уроках і в позакласній роботі; аналізувати динаміку особистісного розвитку здобувачів освіти, визначати ефективні шляхи їх мотивації до саморозвитку та спрямування на прогрес і досягнення з урахуванням здібностей та інтересів кожного з них.

ПРН 6. Називати і пояснювати принципи проєктування психологічно безпечного й комфортного освітнього середовища з дотриманням вимог законодавства щодо охорони життя й здоров'я здобувачів освіти (зокрема з особливими освітніми потребами), технології здоров'язбереження під час освітнього процесу, способи запобігання та протидії булінгу і налагодження ефективної співпраці з учнями та їх батьками.

ПРН 7. Демонструвати знання основ фундаментальних і прикладних наук (відповідно до предметної спеціальності), оперувати базовими категоріями та поняттями предметної області спеціальності.

ПРН 8. Генерувати обґрунтовані думки в галузі професійних знань як для фахівців, так і для широкого загалу державною та іноземною мовами.

ПРН 9. Застосовувати сучасні інформаційно-комунікаційні та цифрові технології у професійній діяльності.

ПРН 10. Демонструвати володіння сучасними технологіями пошуку наукової інформації для самоосвіти та застосування її у професійній діяльності.

ПРН 11. Виявляти навички роботи в команді, адаптації та дії у новій ситуації, пояснювати необхідність забезпечення рівних можливостей і дотримання гендерного паритету у професійній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати власну педагогічну діяльність та її результати, здійснювати об'єктивну самооцінку і самокорекцію своїх професійних якостей.

ПРН 13. Демонструвати знання основних положень нормативно-правових документів щодо професійної діяльності, обґрунтовувати необхідність використання інструментів демократичної правової держави у професійній та громадській діяльності та прийняття рішень на засадах поваги до прав і свобод людини в Україні.

ПРН 14. Застосовувати на практиці знання про лінгвістичні, психологічні, дидактичні основи навчання іноземної мови і зарубіжної літератури та шляхи формування компетентностей здобувачів освіти.

ПРН 15. Вміти складати конспекти уроків різних типів, у тому числі для проведення у дистанційному режимі.

ПРН 16. Обирати педагогічні технології, методи і прийоми навчання, а також методи тестування відповідно до цілей і завдань навчання і контролю з урахуванням конкретного педагогічного контексту.

ПРН 17. Оцінювати ефективність навчальних матеріалів та вміти адаптувати їх до конкретного освітнього контексту.

ПРН 18. Уміти здійснювати міжкультурну комунікацію і долати міжкультурні бар'єри на основі знання особливостей, цінностей, властивих культурам країн мов, що вивчаються, а також знання світоглядних засад, ментальних особливостей та онтологічних характеристик української культури.

ПРН 19. *Характеризувати* тенденції, етапи і особливості літературного процесу країн у різні епохи, визначати світоглядно-естетичну специфіку літературних течій і напрямів; аналізувати твір за його ознаками і в контексті епохи, називати жанрові особливості твору, оперуючи термінологією.

ПРН 20. Демонструвати володіння іншомовною комунікативною компетентністю відповідно до Загальноєвропейських рекомендацій з мовної освіти в усіх видах усного і писемного спілкування.

ПРН 21. Доводити конкретними прикладами зв'язок між розділами мовознавства і одиницями різних рівнів системи мови, пояснювати мовний і мовленнєвий матеріал, вміти самому і навчати здобувачів освіти користуватися словниками різних типів.

ПРН 22. Аналізувати, коментувати, реферувати і перекладати тексти різних стилів і тематики, демонструючи лексичну, граматичну і стилістичну компетентності.

ПРН 23. Уміти критично опрацьовувати джерела і здійснювати самостійний науковий пошук, у тому числі і з використанням емпіричних методів.

ПРН 24. Демонструвати здатність критично оцінювати вітчизняний і закордонний навчальний досвід, власну навчальну та професійно-дослідницьку діяльність і вибудовувати стратегію саморозвитку та професійного самовдосконалення.

Обов'язки керівників практики та здобувачів-практикантів

Керівник практики від кафедр німецької філології, практики англійської мови та англійської філології і кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури:

- контролює перед початком практики підготовленість баз практики та прибуття здобувачів освіти на базу практики, проведення відповідних заходів;
- проводить інструктаж здобувачів освіти з охорони праці і техніки безпеки, контролює їх дотримання;
- забезпечує безпосереднє керівництво практикою здобувачів освіти на робочих місцях;

- забезпечує необхідні умови на кожному робочому місці для оволодіння здобувачами освіти навичками, уміннями, знаннями відповідно до силабусу практики;
- веде облік присутності здобувачів освіти на робочих місцях під час практики;
- контролює виконання здобувачами освіти правил внутрішнього розпорядку;
- забезпечує проведення всіх організаційних заходів перед початком практики, надання здобувачам освіти необхідних документів (договір, направлення, щоденник, ін.). До початку практики повідомляє здобувачів освіти про систему звітності з практики, а саме: подання письмового звіту – щоденника практики зі звітом про проведені дії (маніпуляції) та засвоєння практичних навичок;
- перевіряє звітну документацію здобувачів освіти після завершення практики та у складі комісії приймає залік з практики, що є підсумковою оцінкою з виробничої практики здобувача освіти.

Керівник від бази практики разом з керівником (координатором) від закладу освіти:

- доводить до відома здобувачів освіти завдання практики, організовує і контролює її відповідність силабусу і графікам проведення практики;
- проводить інструктаж здобувачів освіти з охорони праці і техніки безпеки, контролює дотримання здобувачами освіти правил внутрішнього трудового розпорядку, техніки безпеки;
- спільно з керівником (координатором) практики від кафедри Університету організовує переміщення здобувачів освіти на робочих місцях;
- забезпечує безпосереднє керівництво практикою здобувачів освіти на робочих місцях;
- забезпечує необхідні умови на кожному робочому місці для оволодіння здобувачами освіти навичками, уміннями, знаннями відповідно до силабусу практики.

Здобувачі вищої освіти при проходженні практики зобов'язані:

- повністю виконати завдання, передбачені силабусом практики;
- виконувати на базі практики правила внутрішнього трудового розпорядку;
- вивчити і чітко дотримуватись правил охорони праці, техніки безпеки і виробничої санітарії;
- нести відповідальність за доручену роботу, її результати нарівні зі штатними працівниками;
- вести щоденник практики, іншу звітну документацію, передбачену силабусом практики;
- подати керівнику (координатору) практики письмовий звіт про виконання всіх завдань, передбачених силабусом;
- своєчасно скласти визначену у навчальному плані форму контролю з практики.

IV. ЕТАПИ ПРАКТИКИ

Таблиця 2.

Етапи	Зміст, основні завдання, тривалість
1. Підготовчий	<ul style="list-style-type: none"> - Затвердження керівників практики від Університету та закладу загальної середньої освіти (від кафедр німецької філології, практики англійської мови, англійської філології, терії літератури та зарубіжної літератури). - Проведення настановної конференції. - Вибір здобувачами освіти бази практики. На період практики керівник практики призначає старшого здобувача освіти кожної підгрупи. - Ознайомлення з програмою практики, її метою та основними завданнями. - Складання і затвердження плану роботи здобувача-практиканта.
2. Ознайомлювальний	<p>На ознайомлювальному етапі здобувачі</p> <ul style="list-style-type: none"> - беруть участь у настановній конференції з організації педагогічної практики; - ознайомлюються з діяльністю закладів загальної середньої освіти, педагогічними колективами, посадовими обов'язками та документацією; - спостерігають за навчальним процесом та ознайомлюються з сучасним рівнем навчально-виховної діяльності на уроках з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури в закладах загальної середньої освіти; - вивчають особливості планування навчального процесу та складають індивідуальний план роботи; - вивчають систему навчальних засобів з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури (структура, зміст та використання підручників з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури); - спостерігають за роботою вчителів-методистів на уроках з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури, беруть участь в обговоренні та аналізі відвіданих занять; - ознайомлюються з методичними базами закладів загальної середньої освіти.
3. Основний	<p>На основному етапі здобувачі-практиканти</p> <ul style="list-style-type: none"> - опановують сучасні технології педагогічної діяльності вчителів німецької та англійської мов і зарубіжної літератури і дидактичні матеріали, а також мультимедійні та технічні засоби для проведення уроків німецької та англійської мов і зарубіжної літератури; - здійснюють підготовку та проведення уроків німецької та англійської мов і зарубіжної літератури за розкладом учителів; - відвідують та аналізують заняття, проведені іншими здобувачами-практикантами; - складають плани-конспекти залікових уроків з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури; - проводять відкриті залікові заняття; - виконують обов'язки класного керівника, готують та проводять виховний захід, оформляють до нього сценарій.

4. Підсумковий	Підсумковий етап передбачає <ul style="list-style-type: none"> - підготовку здобувачами-практикантами необхідних звітних матеріалів; - підготовку для оцінювання керівником практики звітної документації; - участь у підсумковій конференції; захист звіту та матеріалів практики.
-----------------------	--

V. ВИДИ ІНДИВІДУАЛЬНИХ ЗАВДАНЬ

На підготовчому етапі здобувачі складають індивідуальний план роботи на весь період педагогічної практики. В індивідуальному плані повинні бути вказані всі види робіт, передбачених програмою практики.

Таблиця 3.

№	Зміст завдання
1	Пройти інструктаж про порядок проходження педагогічної практики з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури та з техніки безпеки (в Університеті та на базах практики)
2	Ознайомитись зі шкільною навчально-методичною документацією, навчальним планом закладу загальної середньої освіти, планами роботи вчителів, правилами охорони праці
3	Проаналізувати чинні в поточному навчальному році програми з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури, систему навчальних засобів.
4	Ознайомитись з особливостями навчального планування (календарне та тематичне планування), планів-конспектів уроків.
5	Розробити індивідуальний план роботи на період проходження педагогічної практики.
6	Здійснювати планування роботи на тиждень.
7	Відвідувати уроки німецької та англійської мов і зарубіжної літератури, які проводять вчителі від бази практики.
8	Здійснити детальний аналіз відвіданих уроків вчителів німецької та англійської мов і зарубіжної літератури від бази практики.
9	Вести щоденник практики.
10	Підібрати дидактичні матеріали, технічні та інтерактивні засоби для проведення занять з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури.
11	Розробити плани-конспекти уроків, подати їх на затвердження керівникам від бази практики перед проведенням уроків.

12	Здійснювати взаємовідвідування, обговорення та аналіз занять інших здобувачів-практикантів.
13	Зробити детальний аналіз відвіданих уроків здобувача-практиканта.
14	Проводити уроки з німецької та англійської мов і зарубіжної літератури за розкладом вчителів від бази практики.
15	Здійснювати самоаналіз проведених уроків.
16	Підготувати та подати для оцінювання керівникам від бази практики та від кафедр німецької філології, практики англійської мови, англійської філології та кафедри зарубіжної літератури плани-конспекти залікових уроків.
17	Провести залікові уроки.
18	Здійснити детальний самоаналіз залікових уроків з урахуванням відгуків керівників від бази практики та від кафедр німецької філології, практики англійської мови, англійської філології та кафедри зарубіжної літератури
19	Виконувати обов'язки класного керівника.
20	Проводити години спілкування (години класного керівника) з учнями у класі.
21	Провести виховний захід у класі та підготувати сценарій до нього.
22	Оформити звіт про проходження практики.

VI. ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ ПРАКТИКИ

Таблиця 4.

Зміст роботи, що оцінюється	Кількість балів тах
I. Оцінювання роботи здобувача освіти на базі проходження практики	20 балів
1. Підготовка до уроків з німецької мови та їх проведення (оцінює методист з німецької мови від бази практики).	5 балів
2. Підготовка до уроків з англійської мови та їх проведення (оцінює методист з англійської мови від бази практики).	5 балів
3. Підготовка до уроків з зарубіжної літератури та їх проведення (оцінює методист з зарубіжної літератури від бази практики).	5 балів
4. Виконання обов'язків класного керівника (оформлення сценарію проведеного виховного заходу).	5 балів
II. Оцінювання роботи здобувача фахівцями ЗВО. Методична та лінгвістична компетентність здобувача освіти.	50 балів
Німецька мова	20 балів
1. Оформлення планів-конспектів 3 уроків з ескізами допоміжних засобів навчання.	15 балів
2. Аналіз відвіданого уроку з німецької мови здобувача освіти-практиканта;	5 балів
Англійська мова	20 балів
1. Оформлення планів-конспектів 3 уроків з ескізами допоміжних засобів навчання	15 балів
2. Аналіз відвіданого уроку з англійської мови здобувача освіти-практиканта	5 балів
Зарубіжна література	20 балів
1. Оформлення планів-конспектів 3 уроків з ескізами допоміжних засобів навчання	15 балів
2. Аналіз відвіданого уроку з зарубіжної літератури здобувача освіти-практиканта.	5 балів
III. захист практики (згідно з графіком)	20 балів
1. Заліковий урок з німецької мови та оформлений план-конспект до нього (оцінює методист з німецької мови).	5 балів
2. Заліковий урок з англійської мови та оформлений план-конспект до нього (оцінює методист з англійської мови).	5 балів
3. Заліковий урок із зарубіжної літератури та оформлений план-конспект до нього (оцінює методист із зарубіжної літератури).	5 балів
4. Вчасне оформлення документації та звіту про проходження педагогічної практики.	5 балів
Загальна кількість балів	100 балів

Політика оцінювання

Педагогічна практика та контроль її результатів здійснюється [Положенням про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки](#)

Політика викладача щодо відвідування та термінів здачі завдань та перескладання.

Проходження практики є обов'язковим. Якщо здобувач вищої освіти з поважної причини не виконав необхідні завдання вчасно, йому дозволено доопрацювати певний матеріал та скласти його керівнику практики.

Політика щодо академічної доброчесності.

Під час педагогічної практики здобувачі вищої освіти повинні керуватися принципами академічної доброчесності (детально за покликанням: [Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки](#); [«Положення про систему запобігання та виявлення академічного плагіату у науково-дослідній діяльності здобувачів вищої освіти і науково-педагогічних працівників Волинського національного університету імені Лесі Українки»](#)) та виконувати передбачені програмою творчі завдання (плани- конспекти уроків, аналіз уроків, сценарій виховного заходу, тощо) самостійно. Здобувачі освіти зобов'язані подавати покликання на праці, якими користувалися у процесі виконання завдань педагогічної практики, вказувати використані ресурси, джерела ілюстративного матеріалу, бібліографічні відомості.

За умови виникнення конфліктних ситуацій, здобувач освіти та викладач керуються [Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ВНУ імені Лесі Українки](#), пункт 5 «Врегулювання конфліктів у навчальному процесі».

Під час проходження педагогічної практики визнаються результати навчання, отримані в формальній / неформальній / інформальній освіті протягом першого місяця семестру, в якому відбувається практика. Деталі щодо процедури зарахування результатів регулюються [Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки](#).

Шкала оцінювання (залік)

Оцінка в балах за всі види навчальної діяльності	Лінгвістична оцінка
90 – 100	Зараховано
82 – 89	
75 – 81	
67 – 74	
60 – 66	
1 – 59	Незараховано (з можливістю повторного складання)

VII. ПІДСУМКОВИЙ КОНТРОЛЬ

Педагогічна практика оцінюється відповідно до ЄКТС за 100-бальною системою.

Основним документом є щоденник педагогічної практики, що відображає поточну діяльність здобувача-практиканта, етапи виконання завдань. Щоденник є частиною звітної документації. Практикант зобов'язаний регулярно його заповнювати, робити відповідні записи та відмітки про виконання індивідуального плану, на вимогу керівника практики подавати щоденник на перевірку.

Формою звітності за практику є підсумковий письмовий звіт. Підсумкове оцінювання педагогічної практики відбувається на підставі захисту звіту про проходження практики, відгуків керівників практики від кафедри німецької філології, кафедри практики англійської мови, кафедри англійської філології, кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури та бази практики, перевірки звітної документації та участі здобувача у підсумковій конференції.

За умов вчасного подання на перевірку необхідної звітної документації, позитивних відгуків керівників від бази практики, від кафедри німецької філології, кафедри практики

англійської мови, кафедри англійської філології, кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури, представлення результатів педагогічної практики на захисті, здобувач отримує відповідний підсумковий бал. На залік з виробничої практики здобувач освіти має представити весь пакет документів, передбачених силабусом практики (щоденник практики, результати виконання індивідуального завдання, письмовий звіт про проходження практики тощо).

Звіт про проходження педагогічної практики захищається здобувачем освіти перед комісією. До складу комісії входять: керівники практики від кафедри німецької філології, кафедри практики англійської мови, кафедри англійської філології, кафедри теорії літератури та зарубіжної літератури. Комісія оцінює результати проходження здобувачами педагогічної практики за визначеною шкалою оцінювання у терміни, встановлені відповідним наказом про проведення практики впродовж десяти днів після завершення педагогічної практики. Підведення підсумків практики відбувається відповідно до вимог, передбачених силабусом педагогічної практики. Кількість балів (оцінка) за виробничу практику вноситься в залікову відомість, індивідуальний навчальний план здобувача освіти. У разі отримання незадовільної оцінки під час складання заліку здобувачу освіти надається можливість повторного складання заліку за умови доопрацювання звіту й індивідуального завдання. За умови отримання незадовільної оцінки з практики під час ліквідації заборгованості комісії здобувачу освіти пропонується повторно вивчення освітнього компонента (повторне проходження практики), або він відраховується з Університету.

VIII. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА ЛІТЕРАТУРА

1. Державний стандарт загальної середньої освіти : <https://mon.gov.ua/osvita-2/zagalnaserednya-osvita/nova-ukrainska-shkola-2/derzhavniy-standart-bazovoi-serednoi-osviti>
2. Закон України про повну загальну середню освіту від 16.01.2020 <https://ips.ligazakon.net/document/T200463?an=1>
3. Інформаційно-комунікаційні технології в педагогічній освіті: навчальний посібник / за наук. ред. О.М. Пехоти, Т.В. Тихонової. Миколаїв: Іліон, 2019. 252с.
4. Каплінський В.В. Методика викладання у школі. Навчальний посібник. К.: КНТ, 2017. 225с.
5. Кодекс академічної доброчесності ВНУ імені Лесі Українки. Кодекс академічної доброчесності Волинського національного університету імені Лесі Українки)
6. Мачинська Н.І., Сельтмах С.С. Сучасні форми організації навчального процесу у школі: навчально-методичний посібник. Львів: Львівський державний університет внутрішніх справ, 2020. 180 с.
7. Навчальні програми з іноземних мов для загальноосвітніх навчальних закладів і спеціалізованих шкіл із поглибленим вивченням іноземних мов 5–9 класи (Англійська мова. Німецька мова. Французька мова. Іспанська мова): Наказ Міністерства освіти і науки України 07.06.2017 р. № 804. 113 с.
8. Навчальні програми, підручники та навчально-методичні посібники, рекомендовані МОН: Міністерство освіти і науки України. URL: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programipidruchniki-ta-navchalnometodichni-posibniki-rekomendovani-mon>
9. Положення про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній і/та інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки. Положенням про визнання результатів навчання, отриманих у формальній, неформальній та/або інформальній освіті ВНУ імені Лесі Українки
10. Положення про поточне та підсумкове оцінювання знань студентів ВНУ імені Лесі Українки. Положенням про поточне та підсумкове оцінювання знань здобувачів вищої освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки

11. Положенням про проведення практики здобувачів освіти Волинського національного університету імені Лесі Українки. https://vnu-taskid841251.s3.eu-north1.amazonaws.com/s3fs-public/File/2024/11/2024-polozhennya_pro_praktyku-1.pdf
12. Пометун О., Пироженко Л. Сучасний урок. Інтерактивні технології навчання. Київ: «А.С.К.», 2015. 192с.
13. Практикум з методики викладання іноземних мов у загальноосвітніх навчальних закладах: навч. посібник / Бігич О.Б. та ін. / за ред. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2016. 402 с.
14. Практикум з методики викладання німецької мови у середніх навчальних закладах: посібник. / кол. авторів під керівн. С.Ю.Ніколаєвої. К.: Ленвіт, 2017. 288 с.
15. Ружин К.М. Інтерактивна методика у контексті комунікативного підходу до навчання іноземної мови. Вісник ЗНУ. Філологічні науки. 2020. № 2. С. 126-132.
16. Сучасні технології навчання іноземних мов і культур у загальноосвітніх і вищих навчальних закладах: колективна монографія / С.Ю.Ніколаєва, Г.Е.Борецька, Н.В.Майер, О.М.Устименко, В.В.Черниш та ін. К.: Ленвіт, 2015. 444 с.
17. Funk Hermann, Kuhn Christina, Skiba Dirk, Spaniel-Weise Dorothea, Reiner E. Wicke. DLL 4. Aufgaben, Übungen, Interaktionen. München: Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2014. 184 S.
18. Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin. DLL 7. Prüfen, Testen, Evaluieren. München: KlettLangenscheidt. Goethe-Institut. 2015. 176 S.
19. Karin Ende, Rüdiger Grotjahn, Karin Kleppin, Imke Mohr. DLL 6. Curriculare Vorgaben und Unterrichtsplanung. München: Klett-Langenscheidt. Goethe-Institut. 2013. 152 S.

ДОДАТКОВА ЛІТЕРАТУРА

1. Yatsyshyn M., Hlamazda P., Bulavina S., Yatsyshyn N., Bondaruk L., Basiuk L., Lashchuk O. European experience in forming a competent approach to teaching students in humanities in the context of forming higher education system in Ukraine. *AD-Alta Journal of interdisciplinary research*: v. 13, Issue 1, Special Issue XXXIII., 2023. P. 29–34. (Web of Science).
2. Басюк Л. М. Змішане навчання як невід’ємний елемент сучасного освітнього процесу. Інноваційна педагогіка. Науковий журнал. В. 63. Видавничий дім «Гельветика», 2023. С. 40–43. (Категорія Б) DOI <https://doi.org/10.32782/2663-6085/2023/63.1.7>
3. Басюк Л. М., Денисова С. П., Лагановська К. А. Критерії вибору підручників для навчання іноземної мови. Педагогічні науки: теорія та практика. Науковий журнал. 2024. № 2 (50). Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 16–21. (Категорія Б) DOI <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-2>
4. Басюк Л. М., Кузьмич О. В., Рудь Ю. Є. Дидактизація візуальних картинок на уроках іноземної мови. Педагогічні науки: теорія та практика. Науковий журнал. 2024. № 3 (51). Видавничий дім «Гельветика», 2024. С. 14–19. (Категорія Б) DOI <https://doi.org/10.26661/2786-5622-2024-3-02>
6. Alla Kozak, Lyudmyla Blyznyuk, Tetiana Knysh, Oksana Ivanashko, Kateryna Honchar Online Learning as a Tool for the Education System in the Context of Digitalisation. *Sciedu Press Journal of Curriculum and Teaching*. Vol. 12, No 2 (2023). P. 132–143.
7. Bates, A. W. (2022). *Teaching in a digital age: Guidelines for designing teaching and learning* (3rd ed.). Tony Bates Associates Ltd. 2022. <https://pressbooks.bccampus.ca/teachinginadigitalagev3m/>
8. Mykhailo Yatsyshyn, Nataliia Yatsyshyn, Yuliia Hordiienko, Olha Melnychuk, Tetiana Semeniuk, Lina Sorokina. Innovative aspects of encouraging intercultural communication in native and foreign languages whilst training students of humanities in higher educational institutions (on the example of philological, pedagogical and legal training programmes). *AD ALTA Journal of Interdisciplinary Research*. 2021. Issue 1, special XVIII. P. 21–25.

Періодичні фахові видання

1. Всесвіт: фаховий журнал світової літератури. Київ : Видавничий дім «Всесвіт»: <http://vsesvit-journal.com>
2. Всесвітня література в сучасній школі: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки

України. Київ : РА «Освіта України».

3. Всесвітня література в школах України: науково-методичний журнал Міністерства освіти і науки України. Київ : Педагогічна преса.

4. Зарубіжна література в школах України: науково-методичний журнал. Київ : Антросвіт: http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/zlvsh/index

5. Всесвітня література та культура: науково-методичний журнал. Київ : Антросвіт.

6. Зарубіжна література: науково-методична газета. Київ : Шкільний світ: <http://literatura@1veresnya.com.ua>

7. Зарубіжна література в школі: науково-методичний журнал. Харків : Основа.

8. Слово і Час: науково-теоретичний журнал. Київ : Національна академія наук України, Інститут літератури імені Тараса Шевченка, Національна спілка письменників України: <http://www.slovoichas.in.ua>

Сайти бібліотек

1. Державна бібліотека України для юнацтва: <http://www.4uth.gov.ua/>

2. Національна бібліотека України для дітей: www.chl.kiev.ua/

3. Національна парламентська бібліотека України: <http://www.nplu.org/>

4. Львівська обласна бібліотека для дітей : <http://kazkar.at.ua/lodb.org.ua/>

5. Електронна бібліотека української літератури (зарубіжна література): <http://ukrlib.com>

6. Бібліотека українського центру: <http://ukrcenter.com>

7. Бібліотека ВНУ імені Лесі Українки: <http://catalog.library.enu.edu.ua>

Інтернет-ресурси

<https://www.britishcouncil.org/>

<http://www.tesol-ukraine.com/>

<https://americancouncils.org.ua/en/>

<https://prometheus.org.ua/>

<https://www.coursera.org/>

<https://ed-era.com/>

<https://ua.usembassy.gov/education-culture/regional-english-language-office/>

<http://www.teacherjournal.com.ua>

<http://metodportal.net>

<http://osvita.ua>

<http://ostriv.in.ua>

<http://www.koncept.org.ua>

<http://www.goethe.de/ins/ua/de/kie/lhr/mat/sdu.html>

<https://www.cornelsen.de>

<https://www.hueber.de>

<https://www.klett.de>

<https://www.litencyc.com/>

<https://oxfordre.com/literature>